

Nr 96.

Av herr **Berggren m. fl.**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åstadkommande av en samverkan mellan stat och kommun för övertagande helt eller delvis av föräldrarnas skyldighet att bekosta skolmateriel åt barn i folk- och småskolor.

I tvenne lika lydande motioner, första kammaren nr 108 och andra kammaren nr 233, vid 1918 års lagtima riksdag yrkades, att kamrarna måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes utreda, på vilket sätt och efter vilka grunder en samverkan mellan stat och kommun må kunna åstadkommas för övertagande helt eller delvis av föräldrarna nu åliggande skyldighet att för sina barn i folk- och småskolan bekosta erforderlig skolmateriel.

Andra kammaren biföll detta yrkande, under det första kammaren endast i så måtto biträdde detsamma, att kammaren önskade utredning allenast, huru *obemedlade och mindre bemedlade* föräldrar skulle kunna befrias från denna skyldighet.

Då andra kammaren ej fann sig kunna vara med om en sådan inskränkning av sitt tidigare beslut, måste framställningen denna gång anses ha fallit.

Frågan är emellertid i flera avseenden så viktig, att dess upptagande till förnyad prövning inför riksdagen måste anses väl motiverad.

Folkskolan har allt sedan sin tillkomst i vårt land varit obligatorisk för alla barn, som ej på annat sätt förvärvat kunskaper motsvarande dem folkskolan kan giva. Då därjämte kostnaderna för folkskolans undervisning lagts på det allmänna, på stat och kommun, hava statsmakterna erkänt

det vara en samhällsangelägenhet att bereda alla barn det minimimått av kunskaper, folkskolan avser att bibringa.

Det synes då ej stå i överensstämmelse med denna princip, att en så avsevärd tunga som bekostande av skolmateriel skall läggas på föräldrarna, varigenom denna kostnad faller mycket ojämnt och ingalunda kommer att avvägas efter vars och ens bärkraft. Därigenom att den åsamkar de barnrika familjerna den största utgiften, kan man ju påstå, att den tvärtom hårdast drabbar dem, som hava den minsta bärkraften. Rättvisan kräver då, att denna beskattning liksom varje annan fördelas så rättvist som möjligt.

Men även för det lugna och jämna skolarbetet har denna fråga den allra största betydelse. Då föräldrarna själva skola för sina barn bekosta erforderlig skolmateriel, händer det ofta, att veckor, ja månader förflyta, innan detta kunnat ske. Att ett sådant förhållande skall för skolarbetet vara högst hinderligt, ligger i öppen dag.

Givetvis kan invändas, att så väl statens som kommunens medel tagas i anspråk för så många clika ändamål, att man ej ytterligare bör belasta dem. Detta må vara sant. Här gäller det emellertid utgifter för ett statsintresse, vilka utgifter i alla fall måste bäras av statens eller kommunens medlemmar, och det bör då ligga i allas intresse, att de bli så rättvist som möjligt fördelade.

Med stöd av vad sålunda anförts och med hänvisning i övrigt till den motivering, som av förra årets motionärer och av andra kammarens första tillfälliga utskott anförts, få vi härigenom hemställa,

att andra kammaren för sin del måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte utreda, på vilket sätt och efter vilka grunder en samverkan mellan stat och kommun må kunna åstadkommas för övertagande helt eller delvis av föräldrarna nu åliggande skyldighet att för sina barn i folk- och småskolan bekosta erforderlig skolmateriel.

Stockholm den 16 januari 1919.

Frans Berggren.

Algot Jungnell.

Reinh. Eliasson.